

Đẩy mạnh bồi dưỡng lý tưởng cách mạng, giáo dục đạo đức lối sống, nuôi dưỡng ước mơ hoài bão và khát vọng vươn lên cho thế hệ trẻ trong giai đoạn hiện nay

Nguyễn Thị Hương*; Lê Dung Nhi**

*TS, **ThS, Trường ĐHSP, ĐH Thái Nguyên

Received: 16/9/2024; Accepted: 4/10/2024; Published: 15/10/2024

Abstract: The young generation (centered on union members and youth) is the future owner of the country, the leading force in building and protecting the homeland, and is placed at the center of the strategy of fostering and promoting human factors. Fostering revolutionary ideals, educating lifestyle ethics, nurturing dreams, ambitions, aspirations to rise, and a sense of responsibility for the young generation. That is both a goal and a driving force to ensure stability and sustainable development of the country, which is a matter of survival for the nation. Therefore, there needs to be a solution to take care of political training for the young generation of Vietnam in the current period.

Keywords: Revolutionary ideals, lifestyle ethics, dreams and ambitions, desire to rise, and sense of responsibility.

1. Mở đầu

Trong Tư tưởng Hồ Chí Minh, vấn đề bồi dưỡng lý tưởng cách mạng (BDLTCM), giáo dục đạo đức lối sống (GDĐLGS), nuôi dưỡng ước mơ hoài bão, khát vọng vươn lên và tinh thần trách nhiệm cho thế hệ trẻ là vô cùng quan trọng. Điều này đã được thể hiện rõ trong Di chúc của Người. Theo Chủ tịch Hồ Chí Minh, Đảng cần quan tâm giáo dục đạo đức cách mạng, đào tạo họ trở thành người thừa kế xây dựng chủ nghĩa xã hội vừa “hồng” vừa “chuyên môn hóa”, nuôi dưỡng tinh thần chủ nghĩa xã hội [5, tr 622]

Có thể thấy, BDLTCM cho thế hệ sau là một điều hết sức quan trọng và cần thiết, đặc biệt trong giai đoạn hiện nay. Trong xu hướng hội nhập quốc tế sâu rộng cùng với sự phát triển nhanh chóng của KHCN. Trước những tác động tiêu cực của nền kinh tế thị trường, phải trau dồi đạo đức cách mạng cho mình để thích ứng với sự phát triển của thế giới.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Vai trò của công tác GDLTCM, đạo đức, lối sống cho thế hệ trẻ

Chỉ thị số 42-CT/TW Ban Bí thư TƯ Đảng khẳng định: “Công tác GDLTCM, đạo đức, lối sống cho thế hệ trẻ phải được tiếp tục tăng cường và nâng cao về chất lượng, nhằm góp phần xây dựng thế hệ trẻ Việt Nam giàu lòng yêu nước, tự cường dân tộc, kiên định lý tưởng độc lập dân tộc và CNXH có đạo đức trong sáng, ý thức tuân thủ pháp luật; có năng lực, bản lĩnh trong hội nhập quốc tế; có sức khỏe, tri thức, kỹ năng lao động, trở thành những công dân tốt, tích cực tham

gia vào sự nghiệp đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam XHCN” [1].

Trong giai đoạn hiện nay, trước những tác động tiêu cực của cơ chế thị trường, sự phát triển như vũ bão của CNTT, các thế lực thù địch đang tận dụng tài liệu có nội dung phản động, thông tin lập lờ, suy diễn, không đúng bản chất, với dụng ý xấu, như: phủ nhận những thành quả của đất nước, dân tộc cả trong quá khứ, hiện tại cũng như vị thế uy tín của Việt Nam trên trường quốc tế, tạo ra các diễn đàn trên mạng để nhiều người trẻ truy cập và định hướng bình luận theo hướng tiêu cực, nhằm gieo rắc sự hoài nghi, chán nản, dẫn tới mất phương hướng chính trị. Mặt khác, xác định thanh niên là những nhóm xã hội sử dụng nhiều các nền tảng mạng xã hội, các thế lực thù địch đã triệt để lợi dụng các phương tiện truyền thông ra sức phát tán các bài viết, blog, hình ảnh, video clip bịa đặt, xuyên tạc, vu khống trên các kênh Youtube, Facebook,... nhằm bôi nhọ chế độ, lung lạc niềm tin vào con đường đi lên CNXH mà Đảng và nhân dân ta lựa chọn. Chúng thông qua các trang, hội nhóm phản động để lôi kéo dụ dỗ thế hệ trẻ sinh hoạt dãn thao túng tâm lý và định hướng tư tưởng theo hướng “sính ngoại, bài nội”.

Bên cạnh đó, vẫn còn một bộ phận cán bộ, đảng viên tham nhũng gây hậu quả nghiêm trọng khiến không ít thanh niên cảm thấy dao động, mất niềm tin vào sự lãnh đạo của Đảng, vào chế độ XHCN. Một bộ phận thanh niên, nhất là học sinh THPT chưa có khả năng phân tích, phân biệt các thông tin chính thống,

đúng sai nên dễ chia sẻ, bình luận, đăng tải nội dung mang tính chất chống đối lại đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước. Một số ít HSSV thanh niên còn bị lôi kéo, kích động dẫn đến có những hành động, việc làm trái pháp luật, chạy theo lối sống thực dụng, sống thử, sống dựa dẫm, thiếu trách nhiệm, thờ ơ với gia đình và xã hội, sa vào nghiện ngập, hút sách, thiếu trung thực, gian lận trong thi cử, đi ngược lại truyền thống, văn hóa của dân tộc. Tất cả điều này đã đặt ra không ít thách thức cho giáo dục, bồi dưỡng thanh niên. Trong giai đoạn hiện nay, việc cần kíp trước hết là mỗi nhà trường cần xây dựng và hoàn thiện được chương trình GDĐĐLS, nuôi dưỡng ước mơ hoài bão, khát vọng vươn lên và tinh thần trách nhiệm cho thế hệ trẻ gắn với đặc thù của nhà trường. Trong đó, cần chú trọng lan tỏa tấm gương người tốt, việc tốt; những hành động đẹp, đáng quý của giáo viên và học sinh. Cần chú trọng tích hợp, lồng ghép vào các nội dung giáo dục với những môn học đặc thù như : GDCD, Lịch sử, Địa lý, Ngữ Văn... hoặc xây dựng thành các chủ đề sinh hoạt trên lớp, sinh hoạt dưới cờ...

2.2. Các giải pháp nâng cao hoạt động BDLTĐĐCM, nuôi dưỡng ước mơ hoài bão, khát vọng vươn lên và tinh thần trách nhiệm cho thế hệ trẻ HSSV

2.2.1. Tăng cường bồi dưỡng LTĐ ĐCM, NDVHB, KVVL lên cho thanh niên Việt Nam.

Trước hết, cần thấy rõ tính cấp bách và tầm quan trọng của GDLTCM cho HSSV thanh niên. HSSV-Thanh niên và công tác thanh niên ngày nay có vai trò, vị trí đặc biệt quan trọng đối với mỗi quốc gia, dân tộc. Đối với nước ta. sự nghiệp đổi mới có thành công, Việt Nam có hội nhập và sánh vai được với các cường quốc năm châu; cách mạng Việt Nam có vững bước theo con đường xã hội chủ nghĩa hay không; một phần lớn là tùy thuộc vào lực lượng thanh niên và phụ thuộc vào việc bồi dưỡng, rèn luyện, đào tạo thế hệ trẻ. Do đó, cấp ủy chính quyền các cấp, nhất là tổ chức Đoàn thanh niên cần phải có nhận thức đầy đủ về vị trí, vai trò của của thế hệ trẻ trong giai đoạn cách mạng mới để phát huy sức trẻ trong quá trình xây dựng và phát triển đất nước. Cần tăng cường công tác tuyên truyền, giáo dục và vận động toàn xã hội thấy được ý nghĩa, vai trò, sự cần thiết trong BDLTĐĐCM, nuôi dưỡng ước mơ hoài bão, khát vọng vươn lên và tinh thần trách nhiệm cho thế hệ trẻ; nhìn nhận đúng thế mạnh, cũng như những hạn chế của giới trẻ Việt Nam, đổi mới nội dung, phương thức giáo dục thế hệ trẻ. Thay đổi những phương thức học tập mang tính lý thuyết, hình thức, sáo rỗng bằng việc tăng cường lồng ghép các thông tin mang tính thời sự, dẫn chứng

cụ thể để giới trẻ có những nhận thức sâu rộng hơn về các chủ trương, chính của Đảng, nhà nước và pháp luật. Lãnh đạo cấp ủy, tổ chức đảng và chính quyền cần tổ chức các cuộc đối thoại, tọa đàm, truyền thông, lấy ý kiến và lắng nghe những tâm tư, tình cảm để kịp thời định hướng tư tưởng; luôn quan tâm, chăm lo, bảo vệ quyền lợi hợp pháp của thế hệ trẻ. Chú trọng tuyên truyền các phong trào thi đua yêu nước, gương người tốt, việc tốt trên các diễn đàn thông tin để lan tỏa và động viên kịp thời. Thường xuyên đấu tranh, phân bác các luận điệu, thông tin sai trái; tăng sức “đề kháng” cho thế hệ trẻ trước âm mưu chống phá của các thế lực thù địch trong khối trường học và các cơ quan đoàn thể.

Xây dựng xã hội văn hóa lành mạnh, trường học thân thiện, tạo điều kiện để thế hệ trẻ học tập, rèn luyện, xây dựng hoài bão ước mơ, khát vọng vươn lên.

Xây dựng xã hội văn hóa lành mạnh, trường học thân thiện là một trong những giải pháp quan trọng, tác động tích cực đến tâm tư, tình cảm và sự nhận thức của thế hệ trẻ. Tổ chức đoàn thanh niên là nơi trực tiếp quản lý, giáo dục ĐVTN. Vì vậy, BDLTCM là một trong những nhiệm vụ hàng đầu. Do vậy, tổ chức đoàn phải thường xuyên đổi mới nội dung, hình thức, phương pháp giáo dục, BDLTCM cho HSSV thanh niên gắn với thực hiện Phong trào thi đua “Học tập và làm theo tấm gương đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”; vận dụng, ứng dụng công nghệ số trong thực tiễn cuộc sống, góp phần nâng cao năng lực số cho thế hệ trẻ để có đủ bản lĩnh khi tiếp cận các luồng thông tin, hình thành kỹ năng sử dụng mạng xã hội an toàn..

Phát huy tính tích cực, tự giác của thế hệ trẻ trong quá trình tự GDLTĐ ĐCM, xây dựng hoài bão ước mơ và khát vọng vươn lên.

Thế hệ trẻ cần phải nhận thức được tầm quan trọng và sự tự giác, ý thức được trách nhiệm bản thân trong công tác tự tu dưỡng lý tưởng cách mạng, rèn luyện, trau dồi phẩm chất đạo đức, lối sống. Mỗi bạn trẻ cần nâng cao tinh thần tự phê và phê bình để dần loại bỏ tư tưởng, hành vi lệch chuẩn về đạo đức lối sống, tránh xa thói hư tật xấu, tệ nạn xã hội. Biết tự phân biệt các luồng thông tin đúng sai, có ý thức tự tìm hiểu về những chủ trương, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước để qua đó tuyên truyền, vận động người thân bạn bè cũng thực hiện. Hơn thế nữa, thế hệ trẻ cũng cần có ý thức lên án những hành vi sai trái, xuyên tạc đường lối chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; bồi đắp những giá trị sống tốt đẹp; có ý thức giữ gìn và phát huy truyền thống văn hóa tốt đẹp của dân tộc; ứng xử văn minh, văn hóa trong môi trường công cộng nhất là trường học.

2.2.2. *Phát huy hơn nữa tinh thần trách nhiệm của thế hệ trẻ với đất nước và xã hội.*

Tiếp tục đổi mới, nâng cao hiệu quả của GDCT, giáo dục ý thức dân tộc để nâng cao tinh thần trách nhiệm cho thế hệ trẻ. Giáo dục ý thức chính trị và ý thức dân tộc là một trong những nhiệm vụ quan trọng trong việc nâng cao ý thức trách nhiệm cho thanh niên hiện nay. Tinh thần trách nhiệm chỉ được phát huy mạnh mẽ khi lực lượng thanh niên được trau dồi ý thức, xác định được nhiệm vụ quan trọng của mình đối với toàn xã hội. Chính vì vậy GDLTĐĐCM, ý thức chính trị, ý thức dân tộc ngày nay không những cần bám sát nội dung cốt lõi của giáo dục truyền thống yêu nước, tinh thần tự tôn dân tộc mà cần có sự phù hợp với yêu cầu mới của thời đại, đặc biệt là dành cho lứa tuổi thanh niên.

Để nâng cao tinh thần trách nhiệm cho thế hệ trẻ nhất là đối tượng HSSV thì trách nhiệm trước hết và lớn nhất thuộc về nhà trường. Muốn vậy, nhà trường cần tiếp tục đổi mới PPDH, đổi mới CTĐT, đổi mới cách tiếp cận phù hợp với đối tượng HSSV. Thực sự lấy người học làm trung tâm, phát huy sức sáng tạo và sự nhiệt tình của người học, sử dụng đa dạng các PPDH và tương tác để nâng cao hiệu quả của giáo dục ý thức cho HSSV. Tăng cường các hoạt động ngoại khóa, trải nghiệm, lồng ghép, tích hợp để giáo dục ý thức, trách nhiệm công dân. Ngoài ra, các đoàn thể trong nhà trường nhất là đoàn thanh niên cần tăng cường tổ chức các hoạt động, các chủ điểm giáo dục ý thức chính trị, xây dựng hoài bão ước mơ, khát vọng vươn lên cho ĐVTN tham gia. Biến các hoạt động này thành môi trường “kênh” để ĐVTN rèn luyện và nâng cao tinh thần trách nhiệm bản thân với xã hội.

Tiếp tục đẩy mạnh các hoạt động xã hội, hoạt động tình nguyện vì cộng đồng cho thế hệ trẻ. Qua các hoạt động này, các tổ chức đoàn, hội sẽ thu hút, tập hợp, đoàn kết được đông đảo ĐV, TN tham gia. Chú trọng bồi dưỡng, tập huấn các năng lực xã hội như giao tiếp, hợp tác, làm việc nhóm, xây dựng các mối quan hệ, khả năng ngoại ngữ, tin học ....cho HSSV thanh niên. Các đơn vị trường học cần thường xuyên tổ chức các hoạt động tuyên dương người tốt việc tốt, thanh thiếu niên tiên tiến làm theo lời Bác. Thực hiện tốt việc nêu gương: đảng viên nêu gương cho đoàn viên, thanh niên; đoàn viên nêu gương cho thanh niên và thiếu niên nhi đồng; thầy cô giáo nêu gương tốt cho học sinh. Đẩy mạnh hoạt động tình nguyện tại trường, tình nguyện địa phương, tạo điều kiện cho thanh, thiếu niên có cơ hội trải nghiệm, đóng góp công sức vào hoạt động chung của tập thể..

Tăng cường phối hợp giữa nhà trường, gia đình

và xã hội trong giáo dục nâng cao tinh thần yêu nước, lòng tự hào dân tộc và tinh thần trách nhiệm cho thế hệ trẻ. Hoạt động giáo dục, bồi dưỡng của gia đình có tác dụng góp phần củng cố những nội dung giáo dục, bồi dưỡng của nhà trường, đặc biệt là đối với nội dung giáo dục, BDLTCM, lòng yêu quê hương đất nước, đạo lý làm người thông qua tấm gương tốt trong chính gia đình của mình và cách dạy của từng bố mẹ. Chủ động phối hợp với nhà trường và các đoàn thể trong GDLTĐĐCM, tinh thần trách nhiệm cho thanh niên. Gia đình cần cam kết thực hiện đầy đủ nghĩa vụ chăm sóc, giáo dục và tạo môi trường giáo dục tốt nhất triển khai và phát huy có hiệu quả vai trò trong các hoạt động GD&ĐT của nhà trường.

Nhà trường giữ vai trò quan trọng trong giáo dục con người nhưng nhà trường phải gắn liền với thực tế xã hội. Với chức năng, nhiệm vụ của riêng mình, sự kết hợp giữa gia đình, nhà trường và xã hội cần phải nằm trong mối quan hệ thống nhất, tổng thể và cùng thực hiện song song. Nếu buông lỏng hay xem nhẹ bất kỳ một yếu tố nào sẽ ảnh hưởng không nhỏ đến quá trình bồi dưỡng LTĐĐCM, xây dựng khát vọng vươn lên và tinh thần trách nhiệm cho thanh niên hiện nay.

3.Kết luận

Thế hệ trẻ HSSV, thanh niên là chủ nhân tương lai của đất nước, là lực lượng xung kích trong xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Vì vậy, BDLTĐĐCM, nuôi dưỡng ước mơ hoài bão, khát vọng vươn lên và tinh thần trách nhiệm cho thế hệ trẻ, vừa là mục tiêu, vừa là động lực bảo đảm cho sự ổn định và phát triển bền vững của đất nước, là vấn đề sống còn của dân tộc, là trách nhiệm của toàn Đảng, toàn dân. Trong thời gian tới, hy vọng công tác này tiếp tục được quan tâm và đầu tư hơn nữa để thế hệ trẻ Việt Nam thực sự trở thành những công dân toàn cầu, “vừa hồng, vừa chuyên” như kỳ vọng của Bác Hồ.

Tài liệu tham khảo

1. Ban Chấp hành TƯ Đảng (2020), *Chỉ thị số 42-CT/TW*. Hà Nội
2. Đảng Văn kiện Đại hội Đại biểu Cộng sản Việt Nam (2021), *toàn quốc lần thứ XIII, tập I*, NXB Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội.
3. Hồ Chí Minh, *Toàn tập, tập 5 (2011)*, NXB Chính trị Quốc gia- Sự thật, Hà Nội.
4. Trung ương ĐTN Cộng sản HCM (2004), *Học tập đạo đức cách mạng Hồ Chí Minh*, NXB Thông tấn, Hà Nội.
5. Hồ Chí Minh, *Toàn tập, tập 15*, NXB Chính trị Quốc gia- Sự thật, Hà Nội, tr.622
6. Nguyễn Phú Trọng tại (2022), *Bài phát biểu tại Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ XII, nhiệm kỳ 2022-2027, ngày 15/12/2022.*